

1. Een blik op de hemel, door een sleutelgat...

Anne van der Bijl is de oprichter van de stichting Open Doors, die zich inzet voor christenen die om hun geloof worden vervolgd. Anne van der Bijl werd geboren in 1928 en overleed twee jaar geleden. In het boek *Gods smokkelaar* vertelt hij over zijn leven. En zo vertelt hij ook over zijn broer, Bas. Bas had een verstandelijke beperking. Elke dag stond hij onder een boom in de tuin, een iep. Anne van der Bijl schrijft dit: 'Naast mama was er niemand op aarde van wie ik zoveel hield als van Bas. Als de dorpelingen (in Sint Pancras) langs zijn iep liepen, groetten ze hem en kregen als reactie zijn prachtige, verlegen glimlach. 'Ha, Bas!' Door de jaren heen had hij die begroeting zo vaak gehoord, dat hij hem uiteindelijk ging herhalen. Het waren de enige woorden die hij ooit leerde spreken.

Maar hoewel Bas niet kon praten of zichzelf aankleden, had hij een opmerkelijk talent. In onze kleine woonkamer stond, net als in de meeste Nederlandse woonkamers in de jaren dertig, een klein traporgel. Papa was de enige in ons gezin die noten kon lezen, dus hij zat 's avonds op het orgelbankje.'

(Even tussen haakjes: de vader van Anne van der Bijl was smid, en hij was ook slechthorend, dat is van belang om het volgende te begrijpen.)

Papa pompte met de voetpedalen lucht in het orgel, koos liederen uit een oud gezangenboek en iedereen zong mee. Iedereen, behalve Bas. Zodra de muziek begon, dook Bas naar beneden. Hij hurkte neer, zonder papa's voeten in de weg te zitten, en drukte zich tegen het houten orgel aan. Natuurlijk was papa's orgelspel ruw en zat het vol fouten. Niet alleen omdat hij de muziek niet goed kon horen, maar ook omdat zijn vingers eeltig en stijf waren van het jarenlange hameren op een aanbeeld. Op sommige avonden leek hij bijna evenveel verkeerde als goede toetsen te bespelen.

Maar dan stond Bas plotseling op en duwde voorzichtig tegen papa's schouder. 'Ha, Bas. Ha, Bas,' zei hij dan.

Dan stond papa op en Bas nam zijn plaats in op het orgelbankje. Hij rommelde altijd wat met het gezangenboek zoals hij papa had zien doen, sloeg bladeren om en zette het boek vaak ondersteboven terug. Daarna begon hij, turend naar de bladzijde net als papa, te spelen. Van begin tot eind speelde hij dan de liederen die papa die avond had gespeeld. Maar hij speelde niet zoals papa, aarzelend, onhandig en vol valse noten. Bas speelde de liederen perfect, zonder fouten, zo geweldig mooi dat mensen buiten op straat stil bleven staan om te luisteren. Op zomeravonden, als onze voordeur openstond, verzamelde zich een groep mensen voor het huis en bij velen stroomden de tranen over de wangen. Want als Bas speelde, leek het alsof er een engel achter het orgel zat.'

Soms, heel soms, lijkt het wel alsof even de hemel opengaat. Zo moet dat geweest zijn, voor die mensen, daar in Sint Pancras. Het is alsof je even door een sleutelgat een blik mag werpen op de hemel, waar alles goed is, waar alles volmaakt is, waar vrede is, en veiligheid, en rust, en vreugde. Waar de muziek je een plek geeft tussen de engelen.

2. ... en dan gaat de hele deur open!

En als je dan vervolgens Psalm 72 leest, dan lijkt het alsof je niet meer door een sleutelgat kijkt, maar alsof de hele deur opengaat! Het is één groot paradijs wat je ziet, een rijk van vrede en recht, van goedheid en gerechtigheid. En je vraagt je af: 'Wat is dit voor een lied? Wat is dit voor Psalm?' Er staat boven: 'Voor Salomo.' En aan het einde van de Psalm is een aantekening toegevoegd. Vers 20: 'Hier eindigen de gebeden van David, de zoon van Isai.' Die liederen van David, die vind je verspreid over het hele boek van de Psalmen, dus ook ná Psalm 72 kom je nog steeds Psalmen van David tegen. Maar blijkbaar is deze Psalm, Psalm 72, het laatste lied dat David geschreven heeft. En dat is ook heel goed voorstelbaar. Want Salomo werd koning, nog voordat David

stierf. Omdat er een staatsgreep dreigde, liet David zijn zoon Salomo uitroepen tot koning, omdat God Zelf hem dat had opgedragen. En je kunt je heel goed voorstellen, dat hij op dát moment deze Psalm schreef.

3. De kern: Gods recht en gerechtigheid

De Psalm is in feite een gebed. Dat gebed vind je in vers 1: 'O God, geef de koning Uw recht en Uw gerechtigheid aan de zoon van de koning.' In feite bidt David voor zijn zoon Salomo: 'Here God, geef dat Salomo helemaal vervuld zal zijn van Uw recht en gerechtigheid. Want als jij vanuit dat recht, vanuit die gerechtigheid leeft en regeert, ja, dán...' En dan volgt de rest van de Psalm:

- 'dán zullen de bergen vrede dragen';
- 'dán zullen de armen verlost worden van hun onderdrukkers';
- 'dán zal er voedsel zijn op het land;
- enzovoorts.

Dus deze Psalm tekent een wereld die wordt geregeerd door een koning die helemaal vól is van God. En de kern daarvan is: dat die koning vervuld is van Gods recht en gerechtigheid. Goed om daar even bij stil te staan. In de Bijbel is dat

een heel centraal woord: gerechtigheid. De apostel Petrus schrijft in 2 Petrus 3: 13: 'Wij verwachten, overeenkomstig Zijn belofte, nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, waar gerechtigheid woont.' Gerechtigheid is veel belangrijker dan wij misschien denken. Als er overal gerechtigheid is, dan is er geen ruzie, want ruzie heeft altijd te maken met het feit dat de één het gevoel heeft dat hem of haar onrecht wordt gedaan door de ander. Geen ruzie, en dus ook geen oorlog. En geen ongelijkheid. Geen arm en rijk, want alles wordt rechtvaardig verdeeld. Geen hongersnood, want we delen dan eerlijk al het voedsel dat er is. Als er overal gerechtigheid is, dan zijn er geen vluchtelingen meer, en er is geen angst meer voor dictators, want die zijn er niet meer. Als alles de gerechtigheid van God ademt, dan betekent dat de hemel op aarde.

4. Wat er vanuit die gerechtigheid opbloeit: vijf thema's

Dát is het visioen in deze Psalm. En er zijn een paar thema's die opvallen. **Allereerst is dat de zorg van de koning voor de armen**, voor de mensen die onderliggen, die vertrapt worden door onderdrukkers. Dat begint meteen in vers 2: 'Dan zal hij over Uw volk rechtspreken met gerechtigheid en over Uw ellendigen met recht.'

En vers 4: 'Hij zal de ellendigen van het volk recht doen, Hij zal de kinderen van de arme verlossen en de onderdrukker verbrijzelen.'

En in vers 12 tot 14 komt het weer terug: 'Want Hij zal de arme redden die om hulp roept, en de ellendige, en wie geen helper heeft. Hij zal de geringe en arme sparen en de ziel van de armen verlossen. Hij zal hun ziel van list en geweld bevrijden, hun bloed is kostbaar in Zijn ogen.'

Wie zich laat vullen door de Heilige Geest, zal áltijd opkomen voor recht en gerechtigheid. En dat is in onze tijd nog even hard nodig als in de tijd van Salomo. Misschien nog wel méér, want in onze tijd weten we zoveel meer dan toen. We weten van de moderne slavernij in de coltanmijnen in Congo, we weten van de mensonterende toestanden in de kledingindustrie in Bangladesh, we weten van de kinderprostitutie in Thailand. En we weten ook van de uitbuiting van prostituees in Rotterdam. En van de arbeidsmigranten, hier in de stad, die uit hun huis worden gezet als ze ziek zijn en zo op straat belanden. En we weten van de uitgeprocedeerden, die geen bed, bad en brood meer krijgen, hier in onze stad.

Juist als je een blik krijgt in de hemel, ga je des te meer beseffen hoeveel er hier op aarde aan schort. Juist als je beseft hoe ánders God het wil, word je gemotiveerd om aan die verandering mee te werken. De Britse schrijver C.S. Lewis schrijft het volgende: 'Als je de geschiedenis leest, zul je ontdekken dat de christenen die het meeste voor de huidige wereld hebben gedaan, juist degenen waren die het meest aan de volgende wereld dachten. Het is

sinds christenen grotendeels zijn opgehouden aan de andere wereld te denken, dat ze in deze wereld zo ineffectief zijn geworden.' Ik vind dat een heel raak citaat. Als de hemel uit het zicht raakt, dan besef je ook niet meer hoe anders het hier op aarde moet zijn!

Recht voor armen en onderdrukten, dat is het eerste thema dat opvalt in Psalm 72. **Het tweede thema, dat is vrede.** Vers 3: 'De bergen zullen voor het volk vrede dragen, en de heuvels, met gerechtigheid.' En vers 7: 'In Zijn dagen zal de rechtvaardige tot bloei komen; er zal grote vrede zijn, tot de maan er niet meer is.' Wat kun je daar ontzettend naar verlangen, vind je niet? Een wereld vol vrede... Je kunt er tegenop zien om het journaal te kijken, en weer de beelden te zien van kapotgeschoten huizen en scholen en energiecentrales, en vooral van huilende mensen die hun doden begraven. Niet voor niets zegt de Verlosser: 'Zalig de vredestitelers, want zij zullen kinderen van God genoemd worden.'

Recht voor de armen, vrede. En dan **een derde thema: overvloed, een rijke oogst.** Daarvan is in feite al sprake in vers 9: 'Hij zal neerdalen als regen op het gemaaid veld, als regendruppels die de aarde bevochtigen.' Want zeker in het Midden-Oosten is regen niet vanzelfsprekend. Regen betekent: een goede oogst. En in vers 16 komt dat terug: 'Is er een handvol koren op het land, op de top van de bergen, de vrucht daarvan zal ruisen als de Libanon (als de enorme bossen op de bergen van Libanon); de stedelingen zullen bloeien als het gewas op de aarde.'

Voel je hoe dat beeld van de hemel op aarde steeds meer contouren krijgt? En die hemel op aarde betekent ook **dat er overal ontzag is voor God.** Dat is het vierde thema. Vers 5: 'Zij zullen U vrezen, zolang de zon en de maan er zijn, van generatie op generatie.' Dat woordje 'vrezen', dat heeft niets te maken met angst. Het heeft te maken met ontzag, met een intense bewondering, met diepe eerbied voor God.

En naast het ontzag voor GóD is er tegelijk ook het **ontzag voor deze koning**, de koning over wie het gaat in deze Psalm. Dat is het vijfde thema. De koning zal heersen over de hele aarde. Vers 8 en 9: 'Hij zal heersen van zee tot zee, van de rivier de Eufraat tot de einden der aarde. De woestijnbewoners zullen voor Hem neerbukken, Zijn vijanden zullen het stof oplukken.' En vers 11: 'Ja, alle koningen zullen zich voor Hem neerbuigen, alle heidenvolken zullen Hem dienen.'

In vers 15 vinden we zelfs een profetie die werkelijkheid is geworden in het leven van Salomo: 'Men zal Hem van het goud van Sjeba geven.' Zo is dat gebeurd toen de koningin van Sjeba bij Salomo op bezoek kwam met 3,6 ton goud.

5. Het gaat hier over de Messias!

Maar tegelijkertijd zie je in deze Psalm dat het nooit over Salomo alléén kan gaan. Deze Psalm overstijgt Salomo. Kijk maar in vers 17: 'Zijn Naam zal voor eeuwig blijven; zolang de zon er is, wordt Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant. Zij zullen in Hem gezegend worden; alle heidenvolken zullen Hem gelukkig prijzen.' Uiteindelijk lijkt het wel alsof ook hier de deur opengaat. Bij Salomo was al zoveel moois te zien. De koningin uit Sjeba stond totaal perplex en ze zei: 'De helft was me nog niet verteld...' Maar bij Salomo leek het alsof je nog door een sleutelgat keek. In dit visioen gaat de deur helemaal open. Al die vijf thema's bloeien nu open: recht voor de armen, vrede, overvloed aan voedsel, eerbied voor God en wereldwijd ontzag voor de koning. Dit is veel méér dan een Psalm over Salomo. Dit is een Psalm over de Messias en over Zijn Vrederijk, de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, waarin gerechtigheid wonen.

En als je dat bedenkt, dan vallen nog een paar dingen op. Kijk maar eens in vers 15. Opeens zo'n uitroep: 'Hij zal leven!' Waarom staat dat er? Een koning zal toch altijd een keer sterven? Maar deze koning niet! Hij zal leven! Dit is een Paasboodschap in Psalm 72. 'Hij leeft! En Hij zal leven! Jezus is opgestaan!' En wat ook opvalt, is die zin in vers 17: 'Zij zullen in Hem gezegend worden; alle heidenvolken zullen Hem gelukkig prijzen.' Hoe zegt Jezus het zelf? Mattheüs 24: 14: 'En dit Evangelie van het Koninkrijk zal in heel de wereld gepredikt worden tot een

getuigenis voor alle volken; en dan zal het einde komen.' Uiteindelijk gaat het in deze Psalm over Jezus, de Messias die zal komen. Hij zal komen met de wolken van de hemel, Hij zal terugkomen op aarde. Dat is ons beloofd. Toen Hij naar de hemel was opgevaren - het Evangelie van Hemelvaartsdag - stonden er twee engelen bij Zijn discipelen, en ze zeiden: 'Galilese mannen, waarom staat u omhoog te kijken naar de hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is naar de hemel, zal op dezelfde wijze terugkomen als u Hem naar de hemel hebt zien gaan.' Hij zal terugkomen, en Hij zal heersen als de Vorst van de vrede. En alles zal dan goed zijn, volmaakt, voor altijd!

6. Hoe kun je als onvolmaakt mens wonen in een volmaakte wereld...?

Weet je, ik kan me daar eindeloos op verheugen. Wat een wereld zal dat zijn... Wat een vreugde, wat een geluk! En tegelijkertijd besef ik heel goed: ik pas daar niet. Want ik ben niet volmaakt. Bij mij is het van binnen één groot gevecht, tussen goed en kwaad. Paulus heeft dat eens heel treffend opgeschreven, in Romeinen 7, en dat vind ik zo herkenbaar. Hij zegt dit: 'Want ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees (in mijn mens-zijn), niets goeds woont. Immers, het willen is er bij mij wel, maar het goede teweegbrengen, dat vind ik niet. Want het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.' Het is vaak zo'n strijd van binnen. Door Gods genade en door Zijn Geest mag je óók het goede doen. Maar tegelijk kun je zo schrikken van je eigen gedachten. En opeens besef je dan: 'Zit dat in mij? Hoe kan ik dan ooit in zo'n volmaakte wereld komen?'

7. Het kan, dankzij Jezus!

En dat kan ook niet! Het zóu niet kunnen, als Jezus niet al een eerste keer was gekomen. Want dát is het bewijs van Zijn liefde. Vóórdát Hij komt om deze wereld te zuiveren van het kwaad, is Hij al gekomen om óns te zuiveren, zodat we er klaar voor zijn, als Hij komt met Zijn oordeel. Hij is gekomen om ons te reinigen, om ons een nieuw leven te geven, om ons voor te bereiden op die nieuwe wereld, het Vrederijk dat komt. En Hij zegt: 'Kom, vertrouw op Mij! In het huis van Mijn Vader zijn vele woningen, er is ook een woning voor jou! Geef je leven in Mijn hand, en kijk er maar naar uit: naar die nieuwe hemel en die nieuwe aarde, waar gerechtigheid woont!' Dat is een uitnodiging, ook voor jou! Wie je ook bent, wat je overtuiging ook is. Jezus reikt je de hand, nu, in deze dienst.

Dankzij Jezus mogen we ons er ten vólle op verheugen. Dankzij Jezus ligt de weg open, naar dit rijk van vrede, de toekomst die wacht. Terwijl we tegelijkertijd hier op aarde doen wat we kunnen om Gods recht en gerechtigheid uit te laten stromen op deze aarde. Want júíst het zicht op hoe God het bedoeld heeft geeft extra motivatie om ons daarvoor in te zetten in deze wereld. Ik las op internet een citaat, waar geen naam bij stond. Ik vermoed dat het een citaat is van langer geleden, toen er veel kindersterfte was. Ik vond het indrukwekkend, en ik dacht: 'Ja, zo is het.' Dit waren de woorden die ik las: 'Als jongen dacht ik aan de hemel als een stad met koepels, torenspitsen en prachtige straten, bewoond door engelen. Op een dag overleed mijn broertje, en ik dacht nog steeds aan de hemel zoals vroeger, maar met één bewoner die ik kende. Toen stierf er nog een broertje, en daarna enkele van mijn bekenden, dus na verloop van tijd begon ik te denken dat de hemel verschillende mensen bevatte die ik kende.'

Maar pas toen één van mijn eigen kleine kinderen overleed, begon ik te denken dat ik zelf een schat in de hemel had. Daarna ging er nog één, en nog één. Tegen die tijd had ik zoveel bekenden en kinderen in de hemel dat ik het niet meer zag als een stad met alleen maar straten van goud, maar als een plaats vol inwoners. Nu zijn er zoveel mensen van wie ik houd, dat ik soms denk dat ik meer mensen in de hemel ken dan op aarde.' De hemel... hoe zal het er zijn? De bergen zullen er vrede dragen. De engelen zullen zingen. Bas van der Bijl, het broertje van Anne van der Bijl, zal er orgel spelen. En ieder zal zich buigen voor de Vorst van de vrede, Jezus Christus. Kom, Here Jezus, kom maar snel! Amen.